

سازمانهای مردم نهاد NGO چیست و چگونه بوجود می آید



سازمانهای مردم نهاد یا NGO ها نامی است که زیاد به گوش می خورد و در کشورهای مختلف با توجه به فرهنگ های موجود در هر کشور حول محور های مختلف شکل می گیرد

سازمانهای مردم نهاد یا (NGO) ها نامی است که زیاد به گوش می خورد و در کشورهای مختلف با توجه به فرهنگ های موجود در هر کشور حول محور های مختلف شکل می گیرد .
و بر اساس بررسی های انجام شده توسط فردائی ها اکثر قریب به اتفاق مردم با این نهاد ها فقط از لحاظ نام آشنائی مختصری داشته و از نحوه بوجود آمدن این گونه نهاد های مردمی و قدرت مانور اینگونه تشکل ها اطلاع چندانی ندارند .

با عنایت به مطالب فوق بر آن شدیم تا اطلاعات جامعی از تعریف اینگونه تشکلهای گرفته تا کارکرد و اقدامات و شرایط و نحوه شکل گیری این سازمانها گزارشی تقدیم تا شاید کمکی باشد به افراد علاقمند به فعالیت های اجتماعی خصوصا جوانان پرتلاش ایران عزیز .

• تعریف سازمانهای مردم نهاد و یا (NGO) ها

سازمانی با شخصیت حقوقی مستقل، غیر دولتی، غیر انتفاعی و غیر سیاسی است که برای انجام فعالیت داوطلبانه با گرایش فرهنگی، اجتماعی، مذهبی، بشردوستانه و بر اساس قانونمندی و اساسنامه مدون، رعایت چارچوب قوانین موضوعه کشور و مفاد آیین نامه های اجرایی آن فعالیت می

کند.

• ویژگی سازمانهای مردم نهاد (NGO) ها

۱. غیر دولتی بودن ((Non-Governmental): بدین معنی که تأسیس آنها بر اساس تصمیم دولتی و در چارچوب بودجه عمومی انجام نگیرد بلکه اشخاص حقیقی یا حقوقی خصوصی مؤسس آنها باشند، البته سازمانهای مردم نهاد و مجموعه دولت دارای ارتباط و اثرات دوجانبه می باشند.
۲. غیر انتفاعی بودن (Non-Benefite): بدین معنی که دست یافتن به درآمد و سود و انجام فعالیتهای تجاری و صنفی انتفاعی بمنظور تقسیم منافع بین اعضاء ، مؤسسان، مدیران و کارکنان هدف سازمان نباشد، هرچند که این ویژگی، سازمان مردم نهاد را از دست یابی به درآمد برای اداره امور خود باز نمی دارد.
۳. تمایل به استقلال: بدین معنی که سازمان مردم نهاد سعی می کند برای تحقق اهداف خود در چارچوب قوانین موضوعه تا حد ممکن از درجه استقلال بالایی برخوردار باشد و زیر نفوذ صاحبان قدرت و یا گرایش های مختلف قرار نگیرد.
۴. خودجوشی و نیاز طبیعی: سازمانهای مردم نهاد بنابر نیاز طبیعی ناشی از شرایط فکری، محیطی، انگیزش ها، خصوصیت ها و آرمانهای مشترک افراد و جامعه، و به صورت داوطلبانه و خودجوش و بر اساس اصل آزادی اراده اشخاص تأسیس و اداره می شوند.
۵. غیر سیاسی بودن: اهداف غیر سیاسی در بردارنده فعالیت است که مشمول ماده یک قانون احزاب نگردد.

• کارکرد سازمانهای مردم نهاد (NGO) ها :

- (۱) اطلاع رسانی و آگاه سازی عمومی (ارتباطات)
 - (۲) جلب مشارکت مردمی (بسیج عمومی)
 - (۳) جذب سرمایه ها و منابع کوچک مردمی (بسیج منابع)
 - (۴) ایجاد، گسترش و تقویت هماهنگی بین دولت و مردم
 - (۶) گسترش نظارت عمومی
 - (۷) ارزیابی فعالیت ها
 - (۸) افزایش بهره وری در استفاده از منابع
 - (۹) هنجار سازی
- از میان کارکردهای فوق سه موضوع جلب مشارکت مردمی ، بسیج منابع و نظارت و ارزیابی از اهمیت و جایگاه بالاتری برخوردار هستند.

• اهم اقدامات سازمانهای مردم نهاد (NGO) ها

▪ اقدامات اجرایی

- (۱) عضوگیری: رسمی و غیر رسمی
- (۲) برنامه ریزی و نظارت و ارزیابی

- ۳) بهره‌وری: منابع طبیعی و محیط زیست
- ۴) امور حمایتی: دستگیری از مستمندان، بیماران خاص
- ۵) درآمدزایی: خیریه، نمایشگاه، تحقیقات، انجام پروژه‌های مشترک، کمک‌ها (دولتی، مردمی، بین‌المللی)
- ۶) اطلاع‌رسانی: خبرنامه، پوستر، اطلاعیه، اینترنت و..

■ فرهنگ‌سازی

- ۱) جلسه‌های مذهبی
- ۲) تبلیغات و هنر: تئاتر، موسیقی، نقاشی، فیلم و..
- ۳) ایجاد هویت: فردی و جمعی
- ۴) مسئولیت‌بخشی به مردم
- ۵) حفظ آثار باستانی و میراث فرهنگی

■ آموزش عمومی

- ۱) شرکت در کنفرانس‌های آموزشی
- ۲) برگزاری کارگاه و سمینارهای آموزشی
- ۳) تربیت نیروی متخصص
- ۴) بازدید: سفر تحقیقاتی، اردو
- ۵) سخنرانی عمومی و علمی
- ۶) مشاوره: کارکنان، مدیران ارشد، مردم

■ پژوهش

- ۱) نیازسنجی اجتماعی
- ۲) افزایش کارایی
- ۳) معرفی نمونه‌ها
- ۴) روان‌کاوی نظرها
- ایجاد ارتباط با بخش‌های دولتی
- ۱) دادن مشورت و برگزاری جلسات مشترک
- ۲) انجام پروژه مشترک
- ۳) بیان اشکال‌ها و پیشنهاد در راستای بهبود امور
- ۴) نظارت و کنترل پروژه‌های دولتی

● شرایط اعضاء مؤسس سازمانهای مردم‌نهاد (NGO) ها

- ۱) تابعیت ایرانی و داشتن هیجده سال تمام
- ۲) دارا بودن صلاحیت تخصصی حداقل دو نفر از مؤسسان در خصوص موضوع فعالیت سازمان
- ۳) عدم عضویت در گروههایی که بر اساس رأی دادگاه صالح، محارب و معاند شناخته شده‌اند و نداشتن محکومیت موثر کیفری به نحوی که موجب محرومیت از حقوق اجتماعی شود.

● مراحل تأسیس و ثبت سازمانهای مردم‌نهاد (NGO) ها

- ۱) تعیین موضوع فعالیت مناسب برای سازمان با توجه به علاقه، دغدغه و توانمندیهای متقاضیان.
- ۲) تعیین نام برای سازمان مورد نظر از طریق سازمان ثبت اسناد و املاک.
- ۳) ارائه طرح مقدماتی تأسیس سازمان (شامل موضوع فعالیت، اهداف و روش اجرا) به استانداری و یا فرمانداریها جهت کسب موافقت اولیه و دریافت نمونه اساسنامه و فرمهای مورد نیاز.
- ۴) تکمیل و ارائه مدارک لازم به مرجع صدور پروانه فعالیت که مدارک شامل موارد زیر می باشد:
 - الف: فرم تقاضانامه تکمیل شده
 - ب: مدارک هویتی اعضاء مؤسس شامل یک قطعه عکس و دو سری از تصویر صفحه اول شناسنامه
 - ج: گواهی عدم سوء پیشینه اعضاء مؤسس
 - د: اساسنامه سازمان در چهار نسخه (بصورت تایپی)
 - ه: فرم مشخصات فردی اعضاء مؤسس
 - و: صورتجلسات مجمع عمومی مؤسس و هیئت مدیره.
- تبصره ۱: حداقل تعداد اعضاء مؤسس در سازمانهای با ساختار عضو پذیر (مجمع عمومی) پنج نفر و در سازمانهای با ساختار هیأت امنایی نه نفر می باشد.
- تبصره ۲: سازمانهای مردم نهادی که دارای گستره فعالیت در سطح یک محله یا شهرستان خاص هستند باید مراحل ثبت و تأسیس را از طریق فرمانداری مربوطه و سازمانهایی که دارای گستره فعالیت در سطح استان هستند باید مراحل را از طریق دفتر امور اجتماعی استانداری دنبال نمایند.
- ۵) دریافت و بررسی مدارک توسط کارشناس مربوطه در استانداری یا فرمانداریها و اجرای تشریفات اداری شامل استعلام از مراجع ذیربط، طرح موضوع در هیئت نظارت و در صورت تصویب صدور پروانه فعالیت.
- ۶) ارسال اصل پروانه فعالیت به انضمام دو نسخه از اساسنامه و صورتجلسات مجمع عمومی مؤسس و هیئت مدیره طی یک نامه اداری توسط مرجع صدور مجوز به سازمان ثبت اسناد و املاک جهت ثبت و آگهی تأسیس سمن مورد نظر.